

Films confessionals. Joe Gibbons

El juny del 2015, Joe Gibbons, cineasta i exprofessor del MIT, va ser engarjolat després que se'l declarés culpable de robar un banc: la seva única arma era una càmera de vídeo amb la qual volia documentar els robatoris per a una obra artística en procés. Durant quatre dècades, Joe Gibbons ha fet un cinema de provocació, fent ús de la seva pròpia vida com un laboratori experimental en una barreja còmica i reflexiva d'autobiografia i fantasia, autoretrat i performance. En la seva obra més celebrada, *Confessions of a Sociopath* —escollida per Artforum i Film Comment entre les millors de l'any—, analitza les seves tendències autodestructives a partir de material recopilat durant trenta anys, i a *Confidential Part 2* confessa els seus remordiments per la manera en què va rodar, amb una càmera super-8, el seu film voyeurista *Spying*.

Confidential Part 2, 1980, 25 min.

Confessions of a Sociopath, 2002, 39 min.

VOSE. Projectió en vídeo.

Després d'haver inventat una versió sarcàstica i perversament divertida de si mateix com a Joe Gibbons, Joe Gibbons interpreta el paper de «qualsevol home» en una carrera cinematogràfica llarga i aventurera que s'estableix com un laboratori d'autoajuda en el fals documental confessional i el docudrama.

Peggy Ahwesh

A part de ser de les coses més divertides que he vist en una sala de cinema, les pel·lícules de Joe Gibbons són el meu argument més sòlid per acceptar l'experiència real. A mesura que transcorren, les seves pel·lícules possibiliten i componen amb desvergonyiment una immediatesa de l'expressió de l'existència que realment em recorda que estic viu i que tot és possible.

Hal Hartley

Per Joe Gibbons, la seva càmera de super-8 és essencial per a la seva «investigació»: la recopilació i el registre d'observacions de si mateix i dels altres, amb consentiment i sense. A les seves mans, la càmera no és un dispositiu neutre —és molt conscient de la relació entre la càmera i el subjecte, i alhora entre la pel·lícula completada i el públic—, sinó un mitjà per explorar activament allò desconegut, allò prohibit. Sembla desencadenar confessions i confidències i jugar amb el nostre desig de veure i conèixer, i és alhora l'analista i l'analitzat. Travessant i difuminant les fronteres entre realitat i ficció, entre moments públics i privats, accions responsables i impulsives, la investigació de Joe Gibbons continua.

Kathy Geritz, Pacific Film Archives.

Conversa amb Joe Gibbons

CH: Volia preguntar-li sobre una cosa que escriuen de vostè al catàleg [de la Whitney Biennial]. Diuen: «Des de la dècada de 1970 Joe Gibbons ha format una personalitat volàtil, erràtica i eminentment poc fiable i mordaçment graciosa». Per què diuen «eminentment poc fiable»? Hi està d'acord, amb aquesta afirmació?

JG: Sí, i tant. Vaig fer aquestes pel·lícules autobiogràfiques als anys vuitanta, però me'n vaig cansar i vaig començar a sospitar de la sinceritat implícita en aquesta forma, ja que sempre feia servir una persona que era una ficció, fins i tot quan una cosa havia passat realment. Des que surto a les meves pel·lícules, la forma en què vaig reaccionar davant d'aquestes pel·lícules i vaig parlar sobre això era una mena de ficció. Per això el que he estat fent cada vegada més últimament és dramatitzar l'aspecte documental, tant a través de la persona com, en l'actualitat, dramatitzant els fets que filmo. Sempre he fet coses semblants en què tot el que faig és mentir. Potser sigui una reacció davant d'un tipus de diari fílmic o autobiogràfic sincer. No tan sols passa en el cinema i el vídeo, avui dia és present a tot arreu: les memòries, la gent que explica històries de les seves vides. En tot cas, jo no ho podia fer, això, no puc ser tan sincer. Per tant, que el que faig és portar les coses al límit, però tractant de mantenir algun tipus de versemblança, i per això es podria considerar que és veritat.

CH: En quin lloc se situa *Confessions of a Sociopath* dins d'aquest canvi que es produeix des de mitjan anys noranta fins al treball que està fent ara?

JG: Vaig rodar bona part d'aquest material als anys vuitanta, o entre els setanta i vuitanta, i en l'elaboració tot va ser força senzill. A la primera part contextualitzo tot aquest material amb les notes de l'hospital i les notes del metge: hi vaig passar molt de temps, allà. Tinc els enregistraments de l'Hospital McClane, així que totes aquestes notes són literals. Però en emmarcar les meves pel·lícules domèstiques només amb això, tot queda distorsionat. Per això pot semblar molt més patètic del que realment era, crec, en aquell moment. I més solitari, perquè en realitat no veus ningú més. Això és ficció; encara que el material no estigui alterat, és precisament el que en queda fora el que el converteix en ficció. També hi vaig incloure coses que no eren sinceres; tot i que en realitat n'hi ha molt poques, la gent segueix pensant que n'hi ha moltíssimes. A la part amb el meu psiquiatre, per exemple, com que el meu veritable psiquiatre és fals, la gent pensa que tot és inventat, però de vegades no era així. Suposo que simplement no confien que sigui veritat. A vegades no és veritat intencionadament i altres vegades la gent simplement no em creu. Com quan busco feina en un moment de la pel·lícula: en realitat no era res seriós. Jo llavors estava buscant feina, però vaig començar a divertir-me amb això trucant per feines que no podia aconseguir. D'altra banda, no sembla que estigui enganyant ningú quan faig pensar que estic intentant aconseguir una feina com a instructor de vol. No sé què en pensa, la gent, sobre això.

CH: Probablement pensen que és «mordaçment divertida», com afirma el Whitney. En realitat és la primera pel·lícula seva que vaig veure i vaig pensar en totes les coses que descriu. No sabia dir si era una pel·lícula feta sobre un personatge imaginari, «Joe Gibbons», o si Joe Gibbons havia fet un documental sobre ell i jo no podia discernir entre el que era real i el que era inventat. Semblava que hi havia parts escenificades, com la del psiquiatre, però d'altres semblaven tretes d'un reality televisiu amb càmera oculta.

JG: Sí, aquest psiquiatre era de principis dels vuitanta. I algunes d'aquestes imatges eren d'una pel·lícula que vaig rodar quan vivia a Boston, el 1984. Vaig rodar molt, aquell any, o el 84 i el 85. Jo el visitava força sovint i va acabar deixant-me portar la càmera, però no esperava que es veuria com una escenificació; va ser ben sorprenent per mi. No sé ni tan sols si m'hauria de preocupar, per això.

CH: A Confessions of a Sociopath, una de les qüestions que poden portar la gent a dir que és poc fiable és que en vostè hi ha diferents personatges, a part que té lloc en diferents dècades. I el que pot fer pensar que les parts amb el psiquiatre estan escenificades és que la seva veu té un to sarcàstic, mentre que en altres parts el to és més estoic o molt calmat i directe.

JG: Sí, crec que és així, encara que sens dubte no és una representació exacta de les nostres sessions. Suposo que jo feia molta broma. Em feia jeure al sofà perquè devia pensar que no faria tantes bromes si em quedava en aquesta posició i no el mirava als ulls, però ell no creia que jo estigués actuant. I jo estava interpretant, aleshores.

CH: Totes les pel·lícules seves que he vist tracten d'alguna mena de neurosi i abans parlava d'un film que va fer als noranta sobre un pacient de psiquiàtric. Tots els seus films tracten aquestes qüestions o les utilitzen com a material?

JG: Crec que sí. Fins i tot els curtmetratges; vaig fer una sèrie de cintes Pixel Vision fent servir la càmera de juguina de Fisher Price. Normalment interpreto un psiquiatre que, en general, és un frau o algú que pensa que és un expert o ho vol ser. O algú sense pretensions, un psicòpata. I després la nina Barbie té els seus propis trastorns, com en una pel·lícula en què pateix un trastorn de personalitat múltiple, i en les altres en realitat tan sols és una persona jove que vol ser actriu i jo m'aprofito d'això com a productor. Ella és massa jove per tenir problemes en aquest film. En un altre té una mena de trauma. Crec que només aquí és on els temes resulten més interessants. Suposo que en la major part de drames hi ha algun tipus de defecte que impulsa el drama i crec que això es produeix exagerant les coses. Jo interpreto papers bastant fotuts, però hi ha aspectes que en major o menor mesura gairebé tots poden exhibir, com els psicòtics: la gent s'hi identifica. Per això moltes pel·lícules es fan a partir d'aquests personatges. Jo vaig començar fent films més abstractes o estructurals, i no va ser fins que em vaig descobrir a mi mateix com a material que vaig pensar que tenia alguna cosa. Però havia de seguir indagant més, perquè necessitava contingut. Trobar defectes i treballar a partir d'aquests defectes va ser com trobar una mina d'or. Només em preocupava si tenia prou problemes dins meu que al final poguessin explotar. Per això, quan vaig començar a perdre'ls vaig començar a crear-ne, i vaig fer dues pel·lícules basades en l'addicció a les drogues. Abans havia tractat el voyeurisme: en certa manera, en mi vaig descobrir i cultivar el voyeurisme, i vaig començar fent una pel·lícula teòrica, però va acabar sent una pel·lícula que explorava les meves pròpies perversions.

CH: Quin film era?

JG: Spying.

[«A Conversation with Joe Gibbons», per Christian Holland, 19 de març, Big Red and Shiny.]

Propera projecció:

Barry Gerson. Escultures de llum.

Dijous 21 de gener, 20h.